



N. 39.

Sestdeena, 25. September (7. October)

Maksa par gaddu 1 rubl.

1871.

Rahdita jās.

Gelschsemmes finnas. No Rihgas: zīl dīstrimūschi un mīrruschi 1870. g. — Latv. beedr. svehtdeenas skola, — grabnati krabjums, — zeliu lokomotīves prohvechana un daugavas pastabwigais tilis. No Jelgawas: Kurz. gubernatoris pahrehojis. No Walmeeras apt.: pahreha gada pītbummu. No Pehterburgas: Keisera reisofchana. No Warschawas: pahre mitraljezhm. No Rījewas: pahre lohlera fehrgu.

Ahrsemmes finnas. No Wabzsemmes wezzlatioli longeste. No Granzijas: pahre teesajameem komunisteem un Napoleona mantu. No Englandes: Kreeku Leelītis no turrenes un Ameriku reisofjis. No Italijs: lednīsch us Rohnu nahlīschoht, — kahda draudība Italeescheem ar Frantscheem. No Persijas: badda- un fehrgu-finna.

Jaukalabs finnas.

Latweeschu draugu beedriba 1870tā gaddā. Vahr īhogadda bruwu aug-
iem. Smeelu stāblīnsč. Rūddeni. Abildes. Grahmatu finnas. Konzerte.
Pēcīkuma. Grehlu dublīs. Wolstenheins avoti. Soħbugallu
nedekas peedīshwojumi.

Gelschsemmes finnas.

No Rihgas. Schejenes pilsfehtas awises (Stadt-blätter) finno, ka pehrīnā 1870tā gaddā Rihgas pils-
fehtā un pilsfehtas aprīki peedīmmuschi: 2553 Lutteraneeschi, 56 Reformirti, 8 Angli, 524 Kreewu pareisitizzigee, 257 Rastolniki, 168 Rattoli un 465 Schibdi, kohpā 4031 zilweli. Nomirruschi: 2233 Lutteraneeschi, 30 Reformirti, 7 Angli, 532 Kreewu pareisitizzigee, 446 Rastolniki, 173 Rattoli un 241 Schibdi, kohpā 3662 zilweli. Pawissam paschā Rihga un winnas aprīki laudis pa 9 prozentehm wairak peedīmmuschi. — Prett preefschēju gaddu laudis wairojusches: pee Protestanteem 12 prozentes, pee Rattoleem 10 prozentes, pee Schibdeem 52 prozentes, pee Kreewu pareisitizzigeem Protestanteem ar ar 9 prozentehm masinajusches. Laulaschanas pee Protestantēem ar 12 un Rattoleem ar 11 prozentehm wairojusches, bet pee Kreewu pareisitizzigeem ar 19 un pee Schibdeem ar 11 prozentehm masumā gahjusches.

Rihgas. Latweeschu beedribas finnatnibas komi-
stione islaiduse finnu, ka no 1ma Oktober eesahf-
schotees beedribas svehtdeenas skola, kur mah-
zīhs Latweeschu walloda rakstiht, rehkinah, geogra-
fiju, dabbas finnaschanas un geometriju. Nsdoh-
tees warroht katrā deenā Latweeschu beedribas nammā.

Grahmatas is beedribas grahmatu krabjuma preefsch lassishanas warr dabbuht treschdeenās un festdeenās pulksten 8 wakkārā. Samaksa par gaddu 50 un par puissgaddu 30 kap.

No Rihgas. Wjand neddelā jau rumajam par to no Englandes pastelletu eelas lokomotivi. Pirm-
deen taī 20. September preefsch puissdeenas tilka schis jounimohdes ūrīgs isprohwehts braukschana, will-
schana un apkahrt-greeschana us Jelgawas schoffe-
jas. Skattitaji, woi tee buhtu sunnatneeki maschinu buhschana jeb ne, bij wiſsi pilnā meerā, kad bri-
numa pilni bij noskattijusches, ko maschine spehj. Lokomotive bij no eesahkama nostahdita us kahda
fahnu-žetta ne tabl no schoffejas mallas, kas no lee-
tus bij stipri ismirzis. Sinnams ka ratti tadeht
kahdas zellas semmē bij egrimmuschi, to mehr no wee-
tas kustoht un us preefschu brauzoht tee gan plattas,
bet ne mas dīskakas fleedes few pakkal ne-atstahja,
ka ir paschi weegli wahgi. Ritteni irr kahdu
pehdu platti un ar guttapertscha bantehm no 5—6
zelli besumā pahrwilkti, kas atkal, lat bante neno-
bersetohs, apista ar tehrauda schlehrs - plahtehm.
Schē, us nebruggetas weetas, lokomotive parahdija
sawu aplam leelu spehlu; winna steepa pakkat few
bes leelahm mohlahm leelgabbalu, kas 200 libds
250 puddus svehra; pebz tam winna brauza ar 2

tahdeem pascheem leelgabbaleem pa schoisseju kahdas
7 werstes stundas laikä. Kä lutschers jeb maschines-
wadditais gribbeja, winna weena jeb ar leelgabbalu
brauzohf spéhja ahtri un weegli rinkí apgræstees un
arri peepeschi apturreht. Sirgi, fas sawam aplam
sprauslodamam un swegdamam kamradam prettim
brauza, stättiabs brihnodances, tomehr gaadrihs wissi
itt meerigi us maschine; sad kahdi preefch kallefchka
juhgti sirgi to leetu farvadi sappatta un baaligi is-
lifikahs, tad maschine us weetas palikta stahwoht un
taä paschä azzumirilli arri lehrumz un dampis ap-
tureja un sirgi tuwojahs lofernotwei gluschi meerigi.
Stahdahs, fa arri lohpi pee mums jan eepassinnuschees
ar dampja lehrumu un winna spéhlu, fas teem til
leelu labbumu un atweegloschana pastlappe, un ja
tas ta arr nebuhtu, tad teem tomehr buhs ar dampi
japaflystahs, sad mehs to pahrleekam, fa us preefchü
allasch un arweenu pee mums dampja spéhlu tåpat,
fa zittas semmes daudz un daschäas leetäas nems par
palihgu. Da til muhsu zelli us to derrehs un muhsu
tilti to isturrehs, jeb sad winau islahpischana par
dauds dahrgi nemalkahs — un sad ar prezzehm, fa
falla 8—9 un ar reisneekem 15—16 werstes par stun-
das laiku marr nobraukt, tad warram teescham zerreht,
fa Ichai pirmai tahdai maschinei drihs redsefim pebz
nahlamus, ar kurreem libds skrimmuldi jeb Zehsim ic.
warresfim nobraukt raddos jeb wesibäz. —r.

Wehl no Mihgas. Muhsu daugawas pastahwigais tilts ar missu sohleem eet uj preefschu. Stallaschais jeb laipas gan drihs jau wissbahri irr zeltas un kahdi 1300 zilwei tur flaht strahda pa deenu un pa nakti, gan pa uhdena wirsu, gan arri paschä uhdena ap-paschä. Buhschobt pawissam 320 pehdas garsch un peederreschoht pee teem wissu-garrakeem tilteem wissä pasaule, — lai gan fakka, Tiropä. Plattums tam, ka jau agrak effam sianojuschi, buhs 45 pehdas. Lits stahweschoht us dewineem muhra stabbeem, kas 40 pehdas weens no ohtra un ta, ka starp uhdeni un tiltu buhschoht starpiba 25 pehdas. Grunti rphk til dsilli, samehr teek libds patt zeetai weetai dibbenä, kur stabbeem pamattu leek un ta deschä weeta ja-rohkoht libds 66 pehdas dsilli. Stabbu eemuhreht nau weegla leeta; tadehst eefsch uhdena laisch leelus stohbrus, kas ka satli isskattahs, ko dibbenä eelaish un tur eefschä zilwei strahda muhredami. Diwi stabbi jau gattawi un preefsch zitteem diweem grunti muhre. — Lai Deewos ween dohd, ka schorudden ne gadditohs leela straume, jeb ledus-eeshana, — tad gan drihs warreiu ar eesahkti darbu flitti eet.

No Jelgavas. Kurszemmes gubernatoris v. Lilienfeld ir no Ahrsemmeim pahrreisojis un gubernijas pahrvaldischanu atkal usnehmis.

No Walmeera's aprinka. Scà rāhdahs, buhs schimī wassara pee mums un ya aplahrejapm mallahm, dauds leetus lisis. — No schibis wassaras irre dauds lo eewehropt. Maija meueji taubahia labba fabela

fneega, kas gan tuhlin notusſa. Lad no 24. Juni libds 5. Juli bij diktī karſts; ihpaschi 29., 30. un 31. Juni fneeda krestums gandrihs libds 25 grabdeem. Baur to bij derrigs feena laifs. 13. Juli usnahze warren leels leetus ar stipru pehrkoni, ta ka pehz pahri stundu libschanas bij leela ſlahde pee laukeem un zelteem. Semmalas weetās, ihpaschi pa uppes mallahm, tifte tas tur buhdams feens ar leelu uhdens ſpehlu pagallam isputtinichts un aſnestis; kaut gan lautini darbojahs to iſſweiſoht, tomehr maſ isglahbe. — Baur to leelu ſlapjumu naw nekahdi augli gluschi rillgi isdewuſchees. Waffareja irr ſemmās weetās gluschi ſlitta auguſe. Kartupeki maſini un bee poſchi pauiſham ſatruhd; tadeht ſteids daſchi jau Auguſta mebnescha beigiuma tohs norakt. Rabpoſti bes galwinahm tiffai lappas ween isauguſchi, kaut gan ſaumnegeſes — na arween mehds darriht — tohs treinā weetā ſtahdijuschas. Pehz Widſemmes gubernu awiſchu ſinnahm arri zaur pehrkoni dauds ſlahdes notiſkuschas. — Wezzi laudis falta, fa newarroht lehti atminnetees, lad taſda wehtraina un leetainā waffara biſiſe un kas til dauds nelaiſmes un poſta atneſſuse.*). Lai Deewſ pats ktru ſchehligi eepreezinā un palibds nahkoſchu ſehjas- un plaujas-laiku ſagaidiht. Lai mehs wiannam par to paſchu labbu ar lehnu un mihligu ſirdi pateizam ko wiſſch muuns no ſawa labba un ſchehliga práhta devis.

No Pēterburgas. Muhsu augstais kungs un
Kaisers us Kautsiju reisodams, daschas pilsehtas
apmeklejis, kur wissur ar leelu precu un gohdu tīz-
jis usnemts; tagaadejas jaunakabs sinnas stahsta,
ta Kaisers 20tā September pēcz pussdeenās pulsti.
 $1\frac{1}{2}$ sveiks un wessels eereisojis Tiflisse.

No Warschawa. Frantschu un Bruhschu karrä dsirdejam pahr mitraljesehm, ar ko ihpaschi Frantschi schahwuschi. Mitraljeses irr tahdi leelgabb.ali, fur wairak plinschu stohbri falohdeti kohpä un fur katris stohbris teek peelahdehts un tad wissi reisä isschauti. Taggad Warschawa prohwes deht taisjuschhi tahdu mitraljesh, kas katrä minüté schaujoh 300 libos 400 sohdes, 2000 libos 4000 sohlus tahtumá.

No Kijewaš. Kijewaš ka itt ihpaschi iahdās pils-
fehtas, kur dselju-zetschs zaure eet, schchlojabs, ka
zilwekeem ruymes peetrulhstohrt un dsihwes-weetas
paleekohrt aplam dahrgas. Tapat taggad noteekohrt
Kijewaš un tapehz tur pilsfehtas walcischana no-
wchlejuse 70,000 rublus, ar to buhweht leelu masju
preeksch nabbageem krohna deenestnekeem un studen-
teem. — Kohlera-fehrga zaure to leetainu laiku te
gan drihs apstabjusechs, jo 4ta September tifftai 7
mirruschi, kad lihds schlim tomehr til bresmigi ploh-
sijabs, ka 200 pa deenu mirra. Studenti litti ap-
teekös par valihageem un tecim 3 rubli par deenu massahes.

*) Schinnis beenas vij patris manu draugu no Walneeras
pussek Rübgä e-bräuslisch, läs mai baus, vreezigalu fikru pat schi
zadog auolu is vafdrumone skribula. M. L.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Wahzsemme taggad mallu mallas degg tas strihdes = ugguns starp fattroem, tizzibas dehl. Kad jau sinnams, ta wezzkattelu kongresse sapulzejabs Wlinchene, fur 23schâ September faru pirmu sapulzi noturreja turrenes ta nosaultâ glahschu villi. Paschâ eesahkuma jau bijuschi 3000 zilvelki lohpâ un tad wehl weenadi ween nahkuschi zitti slacht. Tê nu zits pahr zittu tee preeskneeli runnajuschi un tee sapulzes dibbinatiji lohti preezajuschees, fa neween Wahzjemneeki sapulzejuschees, bet arr aizrohbeschneeki no wissahm mallaum. Wahzsemneeki fazijuschi, fa winni ar farahm laizigohm waldischanahm meerigi lohpâ dshwodami, wairs negribohrt peenent tohs sweschas semmes lilkumus, fas neween aiznemim tizzibu, bet arri waldischanas buhshanu un tal ar winnu lilkumeem nesa-eetahs. Ihpaschi ta pahwesta nemaldiba un winna lahstu lilkumi apspeeshoht wissu garra apgaismoschanu un few ween welkoht flaht wissu pahrmaldischanu. Winni ta Wahzeeschi, pehz Wahzu wihses un eeradduma dsen-notees pehz garra swabbadibas; bet nu Wahzu fattroem teekohrt pahlechts, no schahs garra swabbadibas atstahces un peenent tahdus lilkumus, fas wissai wianu buhshanai pretti. Tadeht winni no wissas Wahzsemmes effoht te lohpâ sapulzejuschees, pretti turreces tahdai mahzibai, fas to garris dshwes awofu gribboht aisdambeht zeet un dshvohrt jo probjam sawâ swabbadibâ. Bits fungs no Chstreichas fazijis, fa arri pee winneem wissi effoht pretti tam nejehdsigam nemaldibas baussim. Walsts gan warroht rohbeschu stabbus lift, bet Wahzeeschu firdis newarreht aprohbeschoht, tahs wissas turrotees schinni leeta weenâ prahâ. — Atkal zits fungs no Ungarijas fattroku pusses teizis, fa Ungari jau no eesahsta galla pahwesta nederrigus baustus ne effoht peenchmuschi un tapat darrischoht taggad, kad weenu mirstamu zilvelki gribboht eeteift par nemaldigu. Winni taggad jau pa fescheem gardeem dsen-notees pehz is-skaidroschanas tizzibas lectas un zeroht ar toggadeju sapulzi us to fabeedrotees lohpâ. — Atkal zits no Schweizijas runnajis, fa Schweizija jau 1847tâ gadda eesahkuse prett Jesuiteem farroht un 1848 g. isdewuschi lilkumu, pehz furra no wissas Schweizijas Jesuiti israediti. Winni stahwoht pretti neween tai nemaldibai, bet prett to garru, fas jau pa gaddu simteneem no Rohmas iseijoht. Buhtoht gan lohti jaufi, kad notiftu pehz ta taggad falista programma, fa pehzat tilfai weena kristiga tizziba fattroks un Protestantus farveenotu, un fa tad arritas meera un faderribas gars pahr wissahm zilvelku tautahm walbitu. Kad wehl daubis zitti arr runnajuschi un us to fanahluschi weenâ prahâ, fa wissi pahweste nemaldibas baussim un winna lahstu lilkumeem buhs pretti stahweht. Kongresse wehl ohtrâ deenâ arri turrehuso farou sapulzi un do wissu te lohpâ norunnajuschi, to taggad nespahjam sawâ lappâ eeliski.

No Franzijas. Franzijas farra-teefas farwus dum-pinekus tresadamas, stahsta, fa scho pullâ atrohdoht dauds gluschi jaunus zilvelkus, no 16 gaddeem wezzus un tahdus, fas wehl naw bijuschi deerwaldneeku mahzibâ, bet jau leelus kauna- un grehka-darbus passtrahdajuschi. Kad ismeklejoht, fas pee ta wainigs, fa tahdi jaunekki jau tik agri pohesta zeltus usnoh-muschi, tad atrohdoht, fa tee usauguschi bes wezzaku prahtigas waddishanas un bes wissas mahzibas. Pee dascha warroht nomannish, fa tam firds-prahts un juschanas labbas un fa no ta buhru tizzis freeins un derrigs wihrs, ja tam nebuhu truhfuse peenah-fama zilveziga waddischana un mahziba. — Deewam schehl, tahdus jaunekkus gan atraddisim wissas pilsehtas un ir no muhsu Widsemmes un Kursemmes pilsehtahm daschs us Sibiriju noraidihs grehzineeks ar sahpju assarahn noschehlo, fa winnam mahziba un labba zesta rahditaji jaunibâ truhfuschi. Sinnams, fa schahs assaras friht arri us teem, fas tihschi faru peenabkumu pee tahdeem jaunekcem nepeevildijuschi. — Turpat Parihse schinnis deenâs noteesahs zits leels wihrs, wahrda Roschfohr, sam gan wissadas mahzibas naw truhfuscas, bet fas pahrgalwigâ prahâ newarrejis deesgan leelu gohdu un flauu panahkt. Keisera waldischanai winsch jau fenn bij leelais prettineeks un laudis skubbinajis, to gahst un republikas waldischanu dibinaht. Bet kad nu pee republikas tilkuschi, tad atkal to wainojis un pehlis, un bijis warrens isdarritajs pee kumunas, — fur tad nu pehdigi fa muscha pee swetschu leesmahm fadedsinajahs un faru gallu panahza. Jo augstali kahs stahwejis, jo smaggaltas friht, ta arri bijis ar scho un wissa Parihse gabjuse winna gallu nosfattitees, — het ne wis noschehloht, jo winna besgalliga trakloschana jau wissseem bijuse atreebiga. — Napoleonon parteja wehl arween stipri darbojotees pahr wezzo feiseru gahdadama, sai to reif atkal warretu atpakkab west sawâ gohda, — bet schobrihd' wehl mas zerribas us to effoht. Effoht okziona pahrdohatas winna sudraba leetas, fur leelaka dalka bijuse tik jaunsudraba ween; bet Napoleons pats lizzis wissas atpirk preefch sevis. Stahsta atkal, fa winsch faru mantu pahr daubis effoht ischlehrdis un fa winnam, kad wissu lohpâ fanemschoht, isnahfschoht knappi 125,000 franki rentu par gaddu. Keisereenes paschas muischas Spaniâ pa teem gaddeem, tamehr paschi Franzija par waldisneekem, ta palaistas, fa neka ne-eoneffuschas, bet fa bijis wehl japeeleek slacht. Taggad nu dsen-notees tahs ta eerikteht, fa lai fo eeneiss, — un kad nu winnas paschas dahrgas mantas tilchchoht pahrdohatas, tad isnahfschoht tahdi 400,000 franki rentes par gaddu, fas preeskch tahdeem laudint daubis par mas. Tadeht arri jau dohymajohf faru dahrgo-bohrteli Scheslhureste atstaht un raudsicht turpat Englande kur atraft lehtaku dshwes-woetu.

No Englandes. Is Fahlmud (Falmouth) vil-

fehtas raksta, ka Kreewu karra-kuggi 14tā (26tā) September ar to Leelīrstu Aleksei pehz pussdeenas no turrenes isbrautuschi us Neujorku. — Stahsta arr, ka Englandes lehnineene no jauna palikkuse atkal wahjaka, bet tad atkal atspirkuse.

No Italijsā. Taggad atkal sah dāudsinaht, ka Italijsā lehninsch Oktōber mehnescha beigās us Rohmu nahlshoht un tahdu dattu seemas tē nodishwochhoht. Kapehz winsch wehl Rohmā naw nomettees, tas nemas skaidri naw prohtams; woi tam wehl bāil no pahwestnekeem, ka tee winnam neatnemm Rohmu, jeb woi irr tahds zits eemeslis. Tad nu ministereem un zitteem waldischanas palihgeem deesgan gruhti, no Rohmas braukah us Florenzi un no Florenzes atkal us Rohmu. Laikam wehl iħtas ruħmes preefch lehnina d'sħiħwileem Rohmā truhfst. — Taggad jau no 20tas September deenas Rohmā effoht pilnigs meers; pahwestneeki kaunteez ar dumposchanahm nōdohtees, winneem taggad effoht zittas labbakas doħmas, jo tee faktoh: taħm Eiropas waldischanahm, kas us pahwesta taunas, waijadsešchoht atkal pee winna naħħi atpakkat. Leem waijadsešchoht atspaidsu melleħt pee teem padohmeem, furru augstakais sunnahineek effoht pahwests, un winneem tas jadarroht, ja negribboht komunai naggħoż kifist, woi nogrimi nezilweżibas fahrtā. Bitta widdeja żeffa ne-effoht. Pahwests effoht pahleezinajees, ka Eiropa taħda buħschana, kā ta taggad atroħdotees, newaroh pastahwejt un ta ta zaur Bruhſchu uswarreſchanahm iszehluſehs taggadeja walste ilgi nepolikshoht. Winsch tizzoh, kas wiff tas, kas nabkamā laika gaddiſchotees, to isdarrischoht, ko preesteribas draugi par bañizas gawileschanu fażzoht. Tas effoht tas noslehpums, kadeh tħi wiffus laika gaddijumus bes fahdahm ruħpem usflattoht. — Kahda awise turpretti falka, ka Jesuitu parteja us to gan rikiġi dohma joħbt, ka, tad Wahju walste tiktu apgabsta, tad pahwesta laiziga waldischana atkal iszeltohs.

Wehl no Italijsā. Lai gan Italeeschī ar Frantscheem pee ta Alpu dsels'żetta eesweħtischanas kohpa buhdami israhdijschees kā labbi draugi, tomehr pee wiffas taħs gawileschanas un weesoſchanahs warrejuschi redseht, ka firdis bijuschas un palikkusħas aufstas. Un kā rahdahs, tad tas eemeslis irr tas, ka Italeeschī newarr wiś aismirr, ka Frantschī sawā nepeepildamā taħribā Sawoju winneem no-neħmušči, kas tak tik ilgi sem weena farroga ar Italiju stahwejuse un ko taggad fħis jaunais dsessuz-żejx saweenojix. Sinnams, ka tahdu fħadhi tik-leħti newarr wiś aismirr.

No Persijas taħs finnas naħħi arween behdigas, ko tur padarra kohlera, meħris, babs un nelabba waldischana. Winnā meħnesi weenā paſčā pilsfeħta Mejchawā kur 120,000, eedsiħwotaji, diwas trefħas dastas zaur baddu un feħrgahm nomirruſchi, jitti aissbeħguschi un no kaiminu laupitaju barreem faterti un weħrogħschana aisswesti. Bittas weetās, walidnekku

spaidschanas newarredami waħrs pazeest, taudis dumpi fazebluschi. Kreewija un Englanđe winneem reisu reisahm palihdsibu peedahwuijusħas, bet Persijas waldischana to nepeeneħmu. Muħsu lejers Persijas Schaku jeb lehnix u saizinaja, Liſlis pilsfeħta aissahkt farunnatees, bet Schakam labbaq patilka us jaħti eet kalnōs, neħħi us Liſlissi reisoh. Paſħas galwas pilsfeħtas eedsiħwotaji fataiſiha luħgħ-schanas rakstu, ar ko Schaku luħgt, lai gaħda, la tas pohsts beigtohs; bet kad us to, kā jau arween, neħħadu atbildi nedabbu ja, tad winni greejabs pee aħrsemju weħstnekeem, lai tee par winneem run-natur, bet fħee to newarreja usnaemtees. Kad biż-padaudsinahts, ka Schaks fha meħnesha eesħaklumā nahlshoħt mahjā, tad fataiſiħabs us zittadu wiħxi winnu apstakt. Seewas pa tuħloħsħab, semmex un pels-nus us galwahm beħrufħas, gaħja pee galwas pilsfeħtas wahrteem, kur għibbeja lauħdamas Schaku fanemt; bet tē tikkusħas ar aktiaeem meħtatas, ka bijis jabehg atkal proħjam. Schaks to isdixi-dejja, nedriħksteja wiś mahjā eet, bet patilka kahdā waferħas pilli. Bet tad arr sneedsa leelu palihdsibu: likkha pee pilsfeħtas muħreem pefiżi taħdu „wif-Augstaču pa-wieħleschanu,” ka buħs maisti pahroħt par-mehrenu tirgu. Tomehr wiffa pilsfeħta maise nekur nebix dabbujama un taudis ajs duqmahm taħdu pa-wieħleschanu nopleħja un faminna ar kahjahm. Ohtrā deenā Schaks neganti fasskaitees, likkha pilsfeħtas weſtru jeb gubernatoru kħedhes fleħgt, tad eħsetlam pee astes pefseet un to bassha kahjahm, pliċċu galwu, paſčā karsta puszdeenā pa pilsfeħtas eelahm waddaħt. Bekkelu wirfnekk likkha weħħderu usgreest, zittus bel-kerus trahħni bahst un wehl zitteem auffi un degħ-gunu nogreest. Sinnams, dumpigais troħksnis gan aprimma, bet taudim ar to netilka neħħadha palihdsiba.

Jannakħs finnas.

No Riħgas, 24tā Septbr. Nefenn wiffas awijs finnoja minniera is-sluddinashanu, ka diwās kreis ħekk bissi tħalli fasausti us 2 neddeku munsturi un t. pr. Warreja dohma, ka arri Baltijā kahdā kreis fasaufschana notiħsħoħt. Taggad waldischana awise pa-sluddinoħt, ka fħi bissi tħalli fasaufschana noteħkoħt karkowas un kienewas gubernijas diwās kreis, kur jau 20tā Septbr. teem bissi-neeleem ja-faeet.

No Berlīnes, 23. Septbr. (5. Oktbr.). Firris Bismarts schodeen pahnejha. Sarunna pahri muitas buħschana ar Frantscheem wehl naw galla. — Protestantu ja-pulze no-spreeduse, waldischana u saizinab, lai tam nemaldibas bauħsim pretti stahw un lai Jesuitus no Wahjsemmes is-raida abra, ta peħġi, ka tee waldischana prettigas mahjas is-ħażira. — Madridē ministeri għiġi attal-hptees tadeħ, ka kortesjeem par presidenti is-weħleħts wiħra, kas winneem nepatiħ.

Latwejħu draugu beedriba 1870tā gadda.

(Stat. Nr. 36. Beigum.)

Ku Widsemmes diroktors zeen. mahzitajis Auning sawas finnas dewa tā:

Augsti zeenijami fung!

Kad muhsu zeenigajis presidente mums schodeen jau plaschaki rakstijis par pagahjuschha beedribas gadda swarrigakeem notilkumeem un darbeem, tad Juhfu Widsemmes direktors schoreis sawu runnu warrehs pahfsinah, negribbedams tafs paschas leetas Jums no jauna zelt preefschā, bet turpretti gribbedams to mums dohtu ihsu laiku taupiht preefschittahm jo waijadsigahm apspreefschanahm.

Mehs Widsemmes Latweeschi us pagahjuschu gaddu skattidamees atpakkat, waram preezigi leezinah, ka — gohds Deewam — kaut arri pamaastinam — tad tomehr schinni pagahjuschā gaddā atkal kahdus sohkus effam tilkuschi us preefschu.

Wezza klausiba taggad wissur nozelta, wissur rentes buhfschana ewesta. Gruntineeku slaitis augumā audsis un aug jo deenas jo wairak. No wissahm pusehm atkal pagahjuschā gaddā mums sinnas nahfuscas un nahf weenumehr par jaunahm flohlahm, kas eetaisitas, par dseedadhanas un lassishanas beedribahm, kas zehlusches, par dseedataju svehtfeem, kas schur tur noturretti, ka Wezz-Peebalgā, Walmeerā un zittās weetās. Gan mums Widsemmes Latweescheem lihds schim wehl naw isdeweess til leelus un brangus dseedataju svehtkus svehtih, kahdus muhsu mihee kaimini un brahki Kursemneeki schowaffar noturrejuschī Dohbelē; bet arri mehs Widsemneeki zerrejam weenreis pamehginaht ar saweenoteem spehleem dseedataju svehtkus svehtih.

Ir pagahjuschā gaddā tā ka no pascha sawa pirma eesahkuma Rihgas Latweeschi beedriba daschadi zihnijses Latweeschi tautu un tautibū lohpt un zilah. Par winnas daschadeem darbeem awises mums sinnas nessuschas. Tē til gribbu peeminneht, ka 19. Februarī Rihgas Latweeschi beedriba sawu jauno stalto beedribas nammu eeswehtijusi, ka zaur winnas ruhpeschanoħs Rihgas Latweescheem saws teatres eeriktehts, Rihgas nabbagu laudihm lauschu kehki irr gahdati.

Par weenu pagahjuschha beedribas gadda notilkumu latram Latweeschi tautas draugam wissupapreefsch, bet arri latram zilwezibas draugam lohti japreezajahs, ka taggad arri Latweeschi kurlmehmeem behr neem flohla gahdata. August mehniesha eesahkumā pirma Latweeschi kurlmehmu flohla wezzā Sals-pils pastē tilkuji eeswehtita. Pee schi mihestibas darba leelaku pateizibu muhsu zeenigajis beedrs, Matibschu mahzitajs Moltrecht, pelnijis, kas wisswairah tē pee schihs flohas zelschanas puhlejees; bet tāpat arri japatizahs wisseem teem zilwezibas draugeem, kas sawus mihestibas uppuras nau taupijschi. Wehl mums weens zits preefs pee schihs Latweeschi kurlmehmu flohas, prohti ka mehs Widsemneeki un Kursemneeki ar saweenoteem spehleem tā schi flohlu effam zehluschi, tāpat arri winnu gribbam usturreht, un tā schi Latweeschi kurlmehmu flohla

mums par jaunu saiti valikluji, kas Widsemneekus un Kursemneekus saweeno.

Diwi Widsemmes lohzeiki pagahjuschā beedribas gaddā zaur nahwi no mums schibruschees: Pehteruppes mahzitajs Friedrich von Knieriem, wezzajis laipnigajis tehws, un Lubahnes mahzitajs August Peitan, Latweeschi tautas dehls, grunitgs Latweeschi wallodas prattejs.

Sawā missiwē biju Widsemmes beedrus usaizinajis un luhdīs, laj pehz tafs preefschishmes, kas mums no Kursemmes pusses dohta, ar saweenoteem spehleem eetu pee wezzu pilskalnu ismekleschanas un ismekleschanas. Gan nu man arri no daschahm pusehm sinnas nahfuscas par tahdeem pilskalneem — tā Dikös, Maß-Sallazē, Trifatnē, Ramkawā, Jaun-Peebalgas draudsē un zittās draudsēs Widsemme — bet deemschehl schogadd wehl nau isdeweess schi pilskalnu smalkatu ismekleschanu usnemt. Pats esmu bijis lohti aiskawehits zaur zitteem ammata darbeem un zittu kahdu, kas pee schi darba buhtu gahjis, wehl ne-esmu atraddis. Til muhsu zeenigajis beedrs Ramkawas barons Meyendorf man rakstijis, ka gribboht sawā muischā, kur pilskalns atrohdahs, pehz wezzu laiku atleekahm mekleht.

Manna ohtra luhgfschana, ar to sawā missiwē pee zeenigeem Widsemmes beedreem esmu nahjis, bija ta usaizinaschana, par to no muhsu beedribas pahrlabba, skaidrakā Latweeschi wallodā apgahdatu un isgahjuschā gadda magafine nodrikletu latkifmi sawas dohmas isteilt un sawus spreediumus peeshift. Ir schi luhgfschana no dascheem beedribas lohzeleem pallaufita. Bet to issatrs spreidis un wehlejees, to Jums, zeenigi fungi, tē ihsumā nešpehju isteilt, tur mums waijadsetu dauds wairahk laika.

Weidsoht wehl sawā missiwē biju zeenigeem Widsemmes beedreem luhdīs, sawas dohmas un sawus padohmus mannim isteilt par muhsu gadda-sapulzes ohtru dasku, kur wezzu eeraddumu zeenidami pehz beigtahm apspreefschanahm draudsīgi sapulzinajamees arri par sawu mirstamu pufsi gahdaht.

Pehz tām wehlefschanahm un teem padohmeem, to muhsu zeenigee beedribas lohzeiki mannam ammata beedrim, Kursemmes direktoram, un tāpat arri mannim isteikuschi, Juhfu preefschneeziba nospreeduji, schinni leetā jau no schihs sapulzes jaunu kahrtibū ewest, zerredama, ka ta jauna kahrtiba it nemas neaistiks to wezzo draudsibas garru, kas lihds schim muhsu starpā waldis.

Nu direktors kungs wehl peeminneja wissas tafs grahmatas, kas pag. beedribas gaddā Widsemme drifketas un tad par pabeigu fazzija wehl tā:

Beenigi fung!

Latweeschi rakstneezibas tihrums ir isgahjuschā gaddā nau bijis neaugligis. Sinnams, tibri grandi ween bes falmeem un pellawahm nau auguschi. Bet bes pellawahm jau arri nekad newarr tīt pee graudeem. Labprāht Jums schodeen buhtu zehlis pree-

schä pellawas un graubus jau schkirtus, ja tikkai laiks buhtu bijis preefsch wehtischanas.

Nu beedribas kasses walditais, zeen. mahzitais Kupffer, dera finnu pahr beedribas kasses eenahschanaahn im isdohschanaahn; Dr. Buchholz, fa beedribas grabmatu krahtunes usraugs, schehlojabs, ka weenumehr nahtotees gruhti, fadabuht tohs wezzakohs Latw. ralstus, kas beedribai truhbstoh; tadeht beedrus luhds, wehl pa Latweeschu mahzahm pehz wezzahm grabmatahm apskattitees un beedribai peneest, kad zittas arri nepilnigas ween buhtu, — ihposchi wezzas kalenderes no pagahjuschha gaddu simtene.

Tad Latweeschu awischu redaktehrs, mahzitais S. Franowicz dera finnu pahr Latweeschu awishem, fa taggad ar tahm labbi eijoht un ka 1870 gadda tahm viuschi 3700 lassitaji un ka warroht zerreht, fa us preefschu arween labbaki eeschoht.

Beedribas presidents nolassija Luggaschu draudsēs z-mahzitaja C. Ulmann finnu, fa peeminnehts mahzitais gribboht isdoht krahtumu Latweeschu tautas djeesmu un beedribas wehleschanahs bij ta, fa schim krahtumam peeliku arri to agrak jau no Büttnier mahzitaju isdohtu un taggad pagallam ispirktu krahtumu.

Presidents wehl finnoja, fa winna krahtums, Latweeschu tautas mahnu tizzigu pasalku preefsch drilechanas effoht gattaws un ka bishbeles pahrraudschana winnu aiskawejuse, fa schis darbs ne-effoht jau pagallam pabeigts. Luhds tadeht beedrus, kas wehl taldus stahstus finnat, lai winnam pefuhtitu. Lassija preefschā daschas tahdas pasalkas pahr wilfateem, wassaras-swehktu uppureem Lubahnē un pahr puhki, no ka zitti laudis Tukuma aprinkt stahstoh, fa tahdu puhki Rīhgā warroht dabbuht un ka Baufkeneeli fakloht, fa puhki pahrdeweju sauzoht par "dsesēs zeppuri."

Kad nu wehl pahr daschahm pee tautas apgaismoschanas derrigahm waijadibahm, fa pahr lohpus-aistahweschanas beedribu, un arri pahr Latw. ortografsiju bij pahrrunnajuschi, tad presidents sapulgi beidsa, wehledams, fa beedribai arri us preefschu isdohtohs Latw. tautai par labbu strahdah.

Schabs finnas tadeht ihposchi effam usnehmuschi Mahjas weest, fa daschi muhsu lassitaji senn jau kahrojuschees finnaht, kas ta Latweeschu draugu beedribai effoht un ko winna Latweeschu tautai par labbu strahdajoh? Zerram, fa no schahm finnahm vilnigi wissu saprattihs.

Pahr schogadda drinu angleem.

Par gaisa grohischanohs un par seemas un wassaras labbibas, fa arri par plawu pastahwibū seema laikā Widsemme, irr, fa „Btg. f. Std. u. End.“ to israhda, schabs pahrlats fastahdihs: Seemas labbibas pastahwibū nebij seema laikā nelahda teizama zaur to, fa pawaffaras wehtras un auksis lectus padarrija, fa seedeschana nahze wehlaki. Rurdi bij retti

palikkuschi un warr tadeht wissaungstafi rehkinajoht tikkai widdeju auglu ecaemchanu isdoht; tikkai Walkas aprinki bij seemas labbiba pawiddam labba, ihposchi Luggaschu vili. Waffarejas pastahwibū bij, wiss pahr rehkinajoht, labbaka, laut gan to fausums daschā weeta speede, tad pehz lectus atkal atspirdsinaja. Nelsaines irr gan daschās draudsēs leelu flahdi darrijusches un auglu ecaemchanu us to knappato pamasinausches. Tā irr seemas labbiba Behrnawas un Ghseles aprinkos no tahreem lohti maitata; Bebsu un Walkas aprinkos effoht turpretti Juli eefahlumā truffa un wehrt laukus apflahdeju, la pirmā aprinki trijhās muischās, Behrsaine, Behjawā un Wez-Kalzenawē effoht 113 fainnekeem lohpā par 29,581 rbt. flahdes. Ar sahles augschana warreja zaur zaurehm meerā buht, ihposchi augstās un tibrumu starpā atrohdamās plawās; purwainās plawās bij sahle pa flitta. Tikkai tāhdās draudsēs Lehrpates un Werrowas aprinkos bij sahles-augs nepilnigs. Gaiss bij seena laikā zaur zaurehm ne-isbewigs, ihposchi zaur to pastahwigu, seena plauschanas eefahlumā eesahdamu, lectu. Tikkai mas semlohpēem bij isdeweess farou seena krahtuma leelaku dastu Juli eefahlumā fanemt. Slapjsch gaiss pagarinaja seena laika un samaitaja pa daskai seenu. Seena ecaemchanu irr to mehr lohpā rehkinajoht pawiddam labbi isdewusees, bet pa daskahm rehkinajoht paslifka, wisswairak zaur to, fa sahles augschana zaur pawaffaras aufstumu tilde aiskameta. Bes ta padarrija ta pahrylubschana zaur to trihs neddetas pastahwigu leetu Juli mehness, daudseem semlohpēem leelu flahdi, jo pee uppehm un semmās plawās tilde saplautais seens no ubdens ainsests un sahle ar dubleem veenesta. Tak ne-effoht par wisspahrigu barribas truhkumu jabihstahs, jo ahbolsinch un zitti barribas augi irr labbi isdewuschees. Tikkai Rīgenes draudsē, Lehrpates aprinki bihstahs par seena truhkumu.

Daschōs aprinkos irr seena-laikā strahdneeku truhkums bijis, ihposchi Rīgas aprinki. Algadschi dabu Rīgas, Behrnawas un Wez-Sallazes obstu weetās dauds leelaku algu, fa us jemmehm. Bes ta panemī tilta un dselss-zetta buhwes pee Rīgas labbu dasku darba spehla. Walmeeres un Bebsu aprinki bij deenas alga:

a) par strahdneeku ar sawu aishuhgu 1 libds 3 rubl. (Wez-Sallaze). Zaur zaurehm Walmeera 1 rbt. 75 kap. un Bebsis 1 rbt. 20 kap.

b) par strahdneeku ar darba deweja aishuhgu 50 kap. libds 1 rbt. 25 kap. Zaur zaurehm Walmeera 85 kap. un Bebsis 72 kap.

c) par seewischku strahdneeku 25 libds 75 kap. Zaur zaurehm Walmeera 40 un Bebsis 55 kap.

Zittos aprinkos bij deenas alga:

a) par strahdneeku ar sawu aishuhgu 75 kap. libds 1 rbt. Zaur zaurehm 85 kap.

- b) par strahdneku ar darba deweja aizjubgu 40 līdz 90 kap. Baur zaurehm 50 kap.
c) par seewischku strahdneku 25 līdz 50 kap. Baur zaurehm 32 kap.
- Wiss lehtaks bij darba spehls Čhjeles aprinki.

Smeeklu stahstīnsh.

Boħdes jaunkungs: „Nu, jaimneeze, pirkat alles!“

Seimneeze: „Ko tad malfa gabbals?“

B.: „Iscbetri kappeikas. Nedsat, zil winnas leelas, prischas, taukas un lehtas.“

S.: „Nabbaga sitkis! tik tāhlu zettu, gan pa juhrahm, gan fauſsemmit, nahkuschas, un nu teek tik lehti wehl preesch ehſchanas pahrohtas. Ne, mehs, seimneezi effam par rupjeem preesch tāhdu ſwefchu ſemmju putneem. Tikkai pilsfehtas fungem peflabjabs taħs ehst.“

B.: „Ko tad juħs, seimneezi, ehdat?“

S.: „Mehs, jaunkundisk, chdam zahlenus un soħslenus, tas mums mahja pa nahtrahm lohſchha, un preesch furru ehſchanas pilſehtas fungi irr par fmalkeem.“

M. L. pp.

Ruddeni.

No salna skattoħs leijā
Us laukeem tālumā,
Kas waff'ra kohſei smehja,
Nu rahdahs bahlumā.

Kur nu tas pukku gresnumis,
Kas us teem seedeja?
Kur nu tas fassajis kohſchumis,
Kas winnus apfesfa?

Wiss truħd jaw pibschlu dakk,
Wiss, wiss irr nobiedsees!
No wissa kohſchum' salta
Tik bahlumis allizzes!

Arr manna zerribina
Līħds waff'rai aħsgħajja,
Drħihs isputteja winna;
To listens ahdija.

Man ruddens prahid tāħda,
Ka es arr iſnihħi;
Wiss arħobnhaq man rahda,
Ka pibſħolds kritischi.

M. L. pp.

Atbildej.

Nitħieg. Għinu gan babbus, bet man leelabs, ta' taħbiex atbildej ikk-tur verx eejja, fuq Juhu prettinekk. Juħs armaino. Ko tad M. w. lassitja par to finn un to winni tē saphrauħi?

Grahmatu finnas.

Pee Mahjas weesa drikketajha Ernst Plates, Nihgħa pee Pehtera basnijas, nejenn palikka gattawa un irr babbujama:

Widsemmes weżżejjha un jauna Laika-grahmatu is-1872 tru għaddu. (Ar bildejha pusħkota). Malfa eejja 10 kap. un ne-eċċetta 6 kap. Sud. Ied weħi: **Djerfmu, Sprediku- un daschadas jittas** għażiex.

Vaterländisches und Gemeinnütziges,

no C. Woldemara.

Appalsi schi wirraksta irr nupat is-nahluse kaudis Wahzu grahmatu no rakħneka, kifci Latweesheem nar sweschineets, no kura preeħx wairak qaddeem arri „Mahjas weċċi“ irr rakħsus nejjis. Woldemara fuġġis nar arri swesch Wahzu un kreewu publikat; jo beeschi no winna dabbiñi lajixi rakħsus arri abbax schijs walloddas. Bet tai wiśleelakai dakkai no winna garrigeem puhlineem, lur-rus wiċċi minneta ūswieħas walloddas noleek, irr ta ib-paschiha, ta' schee puhlini ja dakkai jeb wiżza u wai nu par jeb preeħx Latweesheem notiħuschi. Sinnoms, ta' us tāħdu wiħi Latweesħam, iħpaschi mahzitam Latweesħam, newarr buxt weenalga: wai tāħdi puhlini noteek, ko winni neff un lu winni ne-ness. Iħpaschi Latweesħu awiseħim jaapeepida schahds fiexxodams un apspreesdams ammats par wiċċu to, tas us Latweesheem fihnejah. Tadeb arri pahri wahrdi latwijska larppa par to tē minneħtu Woldemara grahmatu nebuħs leeffi.

Grahmatu dallas is-triħijs dakkas, no kureħam ta' pirma stahha par tautib, tautu doħmām, żenjsħanahm u dar-beem un meħro winnus peħz to, kahdus labbumus winni tautahm un zilwejibas felfchanai armett. Iħpaschi peh-digais Franschu-Wahzu farċi un tas, ko wiċċi zejtis un zelt warretu, teek apspreeħi scha' dakk. Taħla meħs atreħdam winnā par Merkeli. Winni darbeem un jeħħanahm no kauņyrahtigas puħżei. Merkeli tizzis netiż ween ka lammahs un neċwaħħi, bet orri jaux mahnu peerahdi-ħanahm par neprashu un negeħli iż-rafidhi. Wiċċeem taħdeem darbeem par palekkam fuu ħan irri nodru kahha schi grahmatina Merkela jo aqgħiż zeenjha rakħsus „Wanem Imanta“, furra reċċi jo gaixi Merkela augħas garra dħanwas un fiesnigas jisħanahs preesch wissa labla un taħna. Ar scho Merkela rafsiu, furru lassisti ikkare Latweesħa firði jo stiaprasi fitt un eelha, beidħajhs Wolde-mara grahmatina pirma dakk.

Ohra grahmatina dakkha runna par jaunahim teesahm kreewu jemm. Lai warretu redsejt, taħħas winnas idu irr, teek smalti aprakħiha weena prożesse, ko kahdus Wiktol fuġġis wedd ar Wahzu awiċċi Pehterburga „Nordiżże Vress“, tas winnu aħsafra, kahd wiċċi Pehterburga biha ar padewibas addressi.

Trefid dakkha irr usnemts rakħsus, kifci dikkli peerahda, taħħas aġġis labbumis no tam naħi, kahd exha tizzibu ne-aħsarr, bet lau karram peħz sawas firðas-sinna schantia tizzieb. Schim taħħas idu irr wirrakħi: „Var jidu ap-pan-nadha kriħiħi.“ Għall-ka grahmatina n-ħiġi rakħsus gabhalus titħabb is-kreewu, ta' arri is-Wahzu awiseħim par-Baltijas ieħħam, lai warretu ar-ċċiħiż daschadahm doħ-mi eepaqħi.

Dohnas irr daschħadas, weenam schahdas, ohiram fittadax. Tadebħi neħbuħtu nelħod brikħnum, ta' doħmām, tas-sinna grahmatina atroħdahs, warri prettinekk għaddekk. Woldemars irr Latweeħi. Mehxs doħmajam wiċċi labbu, ne ħanu teesu, tikkien islixt, ko winna mums ness. „Mleers barro, nemeers poħsta“ irr weċċi Latweesħu fakkha wahrdi un „Mahjas weċċi“ ta' Latweeħi irr teesħim arveen pee schi falkkha wahro taħsinibas neħħabbiġi turrejjez. Dr.

Konzer te.

30 ta September deenā Għelgħawas Latweesħu Annas basnija buħiż-Garriga konzerte. Saħħiex puli. 500 walkarā.

Id-12, September pei Riddax minn-hi 2116 tagħi un aż-zaqqi 2038 luuġi.

Aħbilvedams redaksiers: A. Leitan.

Grehku dubkös.

(Par mahžibū teem, tam ſwesžumā ja-eet.)
(Skatt. № 33.)

Pat Wannigans, augſchamzelschanahs wihrs, taiſhahs pee darba. Nolikta pee rohkas leelu ſtipru maiſu, diwus lelfchus, diwas lahpſtas, naſi, ahmuru, kaltu un leelu blaſchki braudwiſhna. Pebz tam likka us galda moſu no miſſina tafitſu mirrona galwu, farkanu ſihda luppatinu, moſu ſwinna ritteni, baltu faula rippinu ar to nummuru 100, weenu farkanu rippinu ar to nummuru 2 un weenu gaſchi ſillu ar nummuru 10. — Wiffas ſchahs leetas bahſa linnu fuſſite un dewa fanam wezzakam deblam, lai neſſ pee Gibja, Patta drauga.

Schi linnu fuſſite bij grahmata, fo tik lihku ſagki un, warbuht, fleppena polizeja, paſtina. Schi grahmata bij ta tulkojama:

Mirrona galwa nosihmeja: darbs irr! Sarkana ſihda luppatica: lihkiſ irr meita no wiſdejas lauſchu lahrta! Mittenihts: lihkiſ wahgōs weddams. Balta faula rippina ar nummuru 100: ſimts doliaru jau aiftmäſſati! Sarkana rippina ar nummuru 2: ar diweem zilweeem warr ſcho darbu -iſdarriht! Gaſchi ſilla rippina ar nummuru 10: walkarā pulſten deſmitöſ!

Gibjis ſataiſija wahgus, lai gan ſcho walkar ſlikſ laiks rabiſchahs. Bet ſlikſ laiks jau blehſcheem labs laiks, tadeht augſchamzelschanahs wihi arri drohſchi darbōs brauza.

Patta ſeerva preebrauza pee kapfehtas muhra, un Patts ar Gibju ſweeda maiſu ar riheem pahr muhri, Maiſ ſittahs pret marmora kruſtu, ka ſagku eerohtſchi noſkannejahs ween. Nu ſagki lauſijahs, bet wiſſ palikka kluffu, tiffai leetus us kappu afmekeem tezeja, wehjſch jaur koſkeem ſchahza.

Brigitte rabiſija wiſreem ar wehjluktu ugguni, un ſchee kahpa no ratteem pahr muhri; oħtrā puſſe tuwu pee muhra ſtahweja leels kappu almens, tapebz kahpſchana weegli nahzahs.

Lihds ſchim nu gan wiſſ gahja labbi, bet ta nu to riſtigo kappu atraddihs; ſchinnis deenās pulka zilvelu mirruſchi, tadeht us katra kappu priſchah ſmiltis.

Lihku ſagki ar wehjluktu mekledami atradda wehl ſattas pulkes us kappu, un te gan laikam King Marija gulleja.

Sweeda maiſu ſemmē un iſwilka riſkus.

Patts nehma ſchikkeli un labbi rohkas eesplahwiſ ſahka rakt, kad Gibjis wianam us plezzu uſſitta: „Wai Tu neka nedfirdeji?“ ta wiſch kluffu präſiſha.

Nu Patta Wannigans arri lauſijahs, bet neka nedfirdeja.

„Leetus un wehjſch ſchahz,“ Wannigans teiza un puddeli ar wiſki no kſchah ſiwiſzis dſehra pats un dewa Gibjam arri.

„Brr!“ Gibjis dſehris nosprauslajahs, „neſcheliſgi aufsta un flapja naſts.“ Nu ſahka abbi rakt.

Abbi strahdaja tſchakli un us weenreis atſkanneja, dohmaht, ka lahds ar dſeliſi afmentiads durtu.

„Jau effam lihds ſahrlam!“ Patts dohmaja, bet Gibjis tam ar rohku mutti aibbahſa.

„Lai wels manni rauj, bet paſchulait kapfehtas durwiſ tifla atſlebgtaſ,“ wiſch tſchuhkſteja, „gan redfeſi, ka tas buhs!“ un abbi blehſchi tumſchā naſti ſkattijahs.

„Tur wiina puſſe weens no kappa us kappa leen!“ Patts teiza un leksi pakethra.

„Nudee, oħtrā puſſ zettam wehl weens irr. Patts, gar ſemmi!“ Tai paſchā azzumirkli diwas lohdes ſwippoja lihku ſagleem pahr galwu; abbi ihſtā saila pee ſemmes ſaplakka, zittad buhtu ſlikti iſdeweess.

Pebz teem ſchahweeneem zehlahs us kappeem lehrumſ. Valſis zitta jaur zittu kleedſa, wehja-luktu ſpihdeja un kahds duzzis polizejas ſaldatu ſteidsahs us to weetu, fur Patts un Gibjis strahdaja. Kä prohtams, ſchee abbi us likuma wiſreem negaidiſa bet dewahs us to weetu, fur wahgi ſtahweja, jo tur warreja lehti pahr muhri tilk.

Isbeedeti lihku ſagki tomehr nebuhtu taħs weetas atradduſchi, ja Patta ſeerva rattos ſtahwedama pihipi neſmehketu; ſchim pihipes uggunam wiñni gahja pakſat un tifla arei muhrapi pahri, lai gan us teem deesga ſchahva.

Saldati panehma taħs ſchikkipeles un zittus ee-rohtſchus, fo ſagki atſtahjuſchi un neſſa us polizeju.

„Juhs efeet tiħree lohpi,“ polizejas preefſchneeks ſalbatus iſſunnija, „Jums paſchēem bes pauehleſchanas wajadjeja ſinnaht, ka papreelfchu kappeem wiſſ apkahrt waktes janostahda.“

Lihku ſagki brauza no oħras puſſes arri pilſehtā, bet prahts teem bij faruhdsis; Gibjis lahdeja, Patts dſehra.

„Wa dſi, Patts,“ Gibjis teiza, „to ſimtu dollaru jau newaijaga paſpheleht, peesuhtifim tam buſchebam (meesneekam) zittu gabbalu zilvelu gattas.“

„Labbi, bet fur nemfiſ?“

„Man padohms laħs, ſchodeen gar laſaretu ſtai-gadams redfeju, ka weenu lihki us nabbagu kappeem aiſwedda.“

„Nu tad nemfiſ to.“

Diwas ſtundas pebz puſſnalti diwi wihi pee Slokum dakteria namma abrauza; weens no wi-neem ſtandinaja.

„Dakters brihnfees, kad ſcho lihki redfehs — bet newarrejahm iħfa laika deħf oħtra kappa iſ-rakt!“ pirmais pakluſſu teiza.

„Lai brihnahs,“ oħtris, jau veedſehris, atbildeja, „kapebz mums tik maſ lohnes doħd; preeffch graiſchanas ween'algħa, wai wihrifkis jeb ſewiſchkiſ.“

Dschons, Slokum dakteria fuſſainis, wiñnis elaida.

"Kur elle tik ilgi bijat?"

"Tik ilgi; nebij wis smeeella darbs — bet nu leez rohku klast un valihds, maiju istabā eenest."

"Ekkur gudriba, kad tik tahl weeni paschi istikfuschi, tad arri tehs pahri sohkus buhseet stipri deesgan."

Nu wiani sawu nastu flappeja augschā lihds dakteria lihku-kambaram, kur svezz eeededsinata us galda stahweja. Pee ugguns warreja redseht, ka tas bij wezza wihra lihki ar firmu bahrdu."

Uslitta lihki us marmora galda un to ar drehbi apseguguschi aissgahja.

Master Kinzihis, dakteria fütehrs, polizejai fleppeni sinnu dewa, ka us Grimbai kappeem ne tahlu no esera schonakt buhfchoht lihku-sagti, um ka jau sunnam, augschamzelschanahs wihi tiska aisdosichti. Bet Kinzihis wehl no tam neko nefinnaja, tapehz lihds pulstens diweem lohti nemeerigi goidija.

King Marija, kas mirra, bij Kinzihjam preefschlaikds bruhete. Bet Marijas tehws winneem nefahwa prezzeetes, tapehz ka Kinzihis bij nabbags. Marija prezzeja zittu, bet Kinzihis winnu arween wehl miheja un dewa polizejai sinnu, lai sagti winnas nedabhu un Slokuma naggos nenodohd. Pulstens diwos wihsch isdsirba trohfsni, un dohnaaja, ka Pat-tam buhs tatschu isdeweess, Marijas lihki atiest, tapehz wihsch dewahs us lihku kambari, gribbedams mihlafo, lai arri nahve, wehl weenreis redseht.

Drehbi no libka gibmja atsedsoht wihsch eekleedjabs, jo nebij seewischka, bet wihrischka waigs; bet kas wehl notiffka? libka kruhtis sahla pamasam zillatees un heidssoht kas azzis atvehra.

Smitt gaspascha Michigan pilsschta turreja kostes nammu, kur satris par sawu naudu warreja dshwoht un pa-ehstees. Tahdu nammu Amerika tubk-stoscheem atrohdams, jo ar to warr labbu graffi naudas pelniht. Pee scha ammata ne dauds gudribas ne arri dauds naudas newaijaga: isihre pahri istabas ar galdu un krehfleem, wahra ehdeenu un pelna naudu. Tikkai ar to dauds ko raijetees, us kahdu wihi no teem kostes nechmejeem naudu dabhuht, jo wihi ehd kahdu neddelu par welti un tad nosuhd, wezu tschumadanu atlahdami, kur wairak eelchā naw, ka akmeni ween.

Smitt gaspascha jau dauds reis ta peewilta, tapehz taggad ne weenam wairs netizzeja; waijadseja tai wiflu neddelu eepreelfsch aismaksaht. Smittenei tikkai us tam ween prahs neffahs, lai warretu pulsa naudas sahraht, wai us labbu jeb taunu wihi, tas gluschi weena alga.

Kahdu svechtdeen' pehz pussdeenas sehd weena patte sawa istabā brills us degguna un parahdu grahmata preefschā; bet usschirkta bishbele tur arri us galda redsama — preelfsch lassichanas gan ne, bet lai buhtu tuhlin pee rohkas, kad kahds weefis nahf, jo Amerika naw brihw svechtdeen strahdahrt. —

Kostes nechmeji, pussdeenu paehduschi, gulleja jeb gahja postaigatoħs.

Pulstens nofitta trihs, kad Katrihne, Smittenes deenest meita, eenahza un teiza, ka weefis gaidoht.

"Kas tas tahds irr, Katte?" Smittene präfija, "wai wihsch ko atnessis, jeb gribb no mums ko aissnest?"

"To gan nesinnu! Tik redseju, ka bij smuks un smalli gehrbees kungs, kas lohti laipnigs bij un tuhlin man waiga eelneeba."

"Tà, tà, hin, hm! Wai to fungu jau tè kahdu reis redseji?"

"Ne kad!"

"Nu lai tad nahf!"

Katte gahja, un Smitta gaspascha likka bishbli us parahdu grahmata, tad speegeli paflattijusees fatafija svechtdeenas waigu.

Pehz masa brihtina kungs eenahza; winnam bij messi matti un tahda pat bahrda, kypelas usazzis, smuks deggups un plahnas lubpas, tikkai muttes faktini pee scha gibmja nepasseja — tadeht ween wihsch nepatihkami isskattijahs. Mels apgehrbs nesmah-dejams; pee kruhtim bij farkana rohse peesprauta, kas ka assinu pakkis isskattijahs.

"Madam," tà wihsch paklannidanees un labbu deenu dohdams fazzija, neluhgsi krehfli nehma un pee galda nofhdahs, "Madam gribbu pee Jums kohrteli nomestees."

Smitta gaspascha no tahdeem, kas pee winnas weblejahs dshwoht, ne ko labbu nedohmaja un svefch-neelu no galwas lihds kahjahn apskattijuż patte pee fewis fazzija: tas tadeht lik beslaunigs, ka tam naudas naw — to jau sinnu.

"Kungs," winna slarbi atteiza, "Juhs pee man-nis newarreet dshwoht!"

"Kapehz ne?"

"Naw neweena kambara tuffcha!"

"Nu tad paflatteetees sawa parahdu grahmata, kas sem bishbeles, un sveedeet to laukā, kas nemafha!"

Smittene no krehsla usleħza. "Wai ahrprahā effet?" winna iħschi un faproktami präfija.

"Ne-effu wis un arri nepalikschu traks, kad wehl ohtru reiħ tik nikni buhseet. Klaufatees, walkar tè pilsschta abrauzu un par nakti gastu ġejha, bet schodeen apneħmohs, pee Jums dshwoht, un riħt jau nahfeschu schurp."

Smittene no duħħam hawni pliħst gribbeja, ka svefchneels winnas paħħas mahja taħdus wahrdus mutte nemm; toħżejjek fuvaldijahs un issmeedama fazzija: "Tà warr satris runnah, bet kaut kahda jau sawa mahja neħħi, wiss masaf taħdus, kam pee meef un dweħseles neħħi naw. Wai finneet, kas man prahħ?"

"Nu kas tad zits ka naħda," svefchneels lepnit atbildeja.

"Sinnam; bet Juhs gan us naudas gaideet, ko Jums no mahjahn peesuħħihs?"

"Ne, miħla gaspascha, schoreis wiħlušchees, man

naudas deesgan, ka no paschas elles Juhs warretu ispirkt. Zik tad mafsa wisslabbaka istaba un wisslabbaka is ehdeens?"

"Desmit dollaru par neddelu!"

"Vee kahla! Tas gan feschi dollari wairak, ka zitti Jums mafsa, bet tas neko nekaisch." Sweschneeks iswillka feschas-grahmatu un tur starp simts dollaru papihreem melleja desmit dollar gabbalu.

"Te buhs nauda," winsch papihru us galda spreesdams teiza.

(Us preefsch wehl.)

Wolkensteines awoti.

(Slatt. № 37.)

Azzumirkli palikka wiss klussi. Lad meitina galwu pazehluksi sauza: "Wai neweens negribb eet?"

Neweens ne-atbildeja.

"Lad patti eeschu," Gewa sauza.

Wezzaki tappa lohti duftmigi; tehws winna sauza par nebehndneezi, kas weenumehr pee fawa prahtha patgalwigi paleef, mahte nespohja neweena wahrda isrunnah. Roberts staigaja duftmodams pa sahles klujumu. Zitti darbojahs, Gewai zaur norahschahu jeb sohbochanu aplamas dohmas no galwas isdsicht; bet winna likka rohku us firds un fazija: "Es finnu, ka Juhs pehzak zittadi dohmaseet. Wairak nerunna schu, eeschu!"

Nu peenahza meldera dehls no Wehles zeema, las ar Schulzi gribbejis runnah un tadeht te atnahzis, us Gewas fazija: "Wai Tu arri sinni, zik juhdes lihds Dresdenei? Get Tu tik tahlu ne-warri, jo zittadi Tu ar affinainahm kahjam pahnahltu. Rihta es preefsch faules lehfschanas braufschu us Dresdeni, fawas mahfas apmekleht, kas tur pee augsteem fungem deen, un preefsch pussnals buhfschu atkal atpakkat. Kad tihk tad Lewi lihds nemfchu.

"Baldees, labprahrt braufschu, Gewa fazija winnam rohku sneegdama.

"Winsch wehl patgalwibai palihds," kahda wezza feewa fazija.

"Kas Lew daktas?" melderis sauza rohkas fahnos spreesdams. "Kad Gewa gribb lihds braukt, tad winnai to neleegschu, jo mannos rattos irr preefsch diweem ruhmes deesgan."

Roberts klussi peegahjis Gewai no pakkatas peeduhra, un tad kahdus fohtus atkahpahs. Gewa pee Roberta peegahjuus uslikka rohku us winna lamessi. Mehness apfpihdeja winnas spohschas azzis. Roberts stahweja oh sola ehna. Winsch luhgdams luhds, lai jel fawas aplamas dohmas atmostu, bet fchi grohfsija galwu un fazija, ka winna zittadi ne-warroht, tas effoht Deewa prahts, ka winnai ja-eet. Lad zaur Roberta lohzelteem ka semmes trihzeschana gahja, un Gewas rohkas spreesdams, ka ta tik neekleedsahs, winsch ahtri fazija: "Wai Tu teesham gribbi ar — ar melderis lihds braukt? Es winna

rattus pasibstu, tur Jums abbeam blakkam us weenu — —!"

"Robert!" Gewa ka pahrmesdama fazija, un azumirkli fawas rohkas no winna atswabbinaja. "Ko tas nosibme, Robert? Wai Tu Gewa Stam nepasibstu?" Winnas waigs raustijahs un firds puksteja, kad ta dohiji fazija: "Brauz mums lihds, meldera firs muhs wissus trihs jau warrehs pawilst. — At, tas irr no Lewim flitti, ka Tu tik launi no mannim dohma," winna pahrmesdama fazija, un greesahs no Roberta pamasham nohst.

"Es lai lihds brauzu?" winsch ahtri fazija. "Ne, tik preefsch diweem rattos ruhmes, un es melderi pasibstu, winsch manni pebz issohbohs."

Pa tahn starpahm Gewas wezzaki ta farunnajahs:

"Winna arween irr stuhrgalwigi pee fawa prahtha palikkusi," tehws fazija nopusdams.

"Tas tapebz ta irr, ka Tu winnai nefad ne-essi kaut ko leedfis," wehwereene fazija un arri no-puhtahs.

"Ko Tu ar to gribbi fazziht? Wai dohma, ka es — es!" Stam bahrgodams sauza.

"Nu, nu, paleez meerā," feewa meerinadama fazija, "kas notizzis, tas notizzis. Bet kad labbi ap-dohmaju, tad nefahdu launu schinni lecta ne-atrohnu. Wai dsirdi, awotam pateesi marr sawads spehks buht, un tas marr notift, ka kurtstene pateesi te atmah, un — — wai redsi, wezzais, pirmā azzumirkli es to leetu ta labbi ne-isprattu, un biju ka apmahnta!"

"Tu wehl winna aibildini! Ja, ja, ta Tu arweenu darri." Winsch peegahja pee teefas fullaina, kas nupat laudis kluubinaja, no klujuma mahjas eet.

Mogurrufschi behrni behrsa azzis, masakee raudaja, un tappa no mahtehm nesti. Wehl weens ohtram labbu nalti wehlejuschi, dewahs wehweri sawas mahjas; daschi wehl Gewa raudsija peerunnaht, lai ta sawu patgalwibu pee wisseem welneem aisdjhtu.

Winna scheem neneeka neatbildeja, tikkai Wehleenes meldera dehlam winna fazija, ka pee krusta zetta us scho gaidischoht. Nu winna Robertam blakkahm us mahjam dewahs, winneem pakkat gahja Stams un Stamene ar masakeem behrneem. Roberts bij kluiss un noskummis, jo winsch Gewas dabbu pasinna, un sinnaja, ka wissas luhgschanas un labbi wahrda neko pee winnas nepaspehs. Gewa gahja ar pazeltu galwu, jauko walkara swaigsnik meera dahwinataju usluhkdama winnas firds bij pilna preeka un zerritas, winna buhtu wissi balsi galejuus un tomehr attal raudajuus, jo Roberta launas dohmas ka ajs nasis winnas dwehseli eewainojuscas.

Mahjas pahrnahfuschi dewahs satrs pee meera. Tehws un mahte tuhlit qismigga. Gewa palikka wehl ilgi, ilgi nomohdā; winna mettahs zeffos us sawahm ziffahm, un luhds firsnihi Deewu ka tas winnas zerritas peepilditu, un neliku winnai launa

palikt. Arri Roberts dīrdeja wehl daudsreis turna pulfsteni fittam, un katrā minute winsch fazzija, ka Gewas prahs pastahwigs kā almena kalns; bet weenumehr no jauna winnam melderā masee ratti preefsch azzim stahweja, un eeksch teem Gewa melderā dehlam blakkam.

Wehl faule ais padabbescheem fnauda, kad muhsu skaista Gewiaa svehtdeenas drehbes gehrbusees ar masu pauninu rohka kluski no wezzas mahjinas is-nahza, un pa tv zellu ap basnizu aissahja. Ta weeta, kur ta melderā gribbeja fagaidiht, bij kahdus simts sohkus no Deewa namma.

Olgi winnai newajadseja gaidiht, jo drihs sirga pakarvu un masu rattu rihibeschana tuvojabs. Jau-nelle skatti „Labbriht!“ fazzijusti eelehza weegli rattos, un apsehdahs melderim blakkam. Behrais lustigi zaur meschu un gar laukeem pa brangu zellu faulei prettim rikschaja, kas nupat lehkdama atmohbusch dabbu apfweizina. Sirgs preezigi danzodams no-sweedsahs, itt kā arri winsch par waffaras-svehtku svehtdeenu preezatoħs.

Akkal muhsu reisneeki eebrauza meschā, un paschā zetta mallā us almenem sehdeja wezzais Steffens. Schis garrais, kaulainais wihrs bij wissa apgabbala pastineeks, un pasinna latru zilvelu un semmes stuh-riti Erzu kalns. Neweens winnu newarreja eere-dseht, behrni paslehpahs, kad tee winnu redseja; kad zilwels teesham prett winnu gribbeja laipnigs un mihligs buht, tad tomehr Steffana gluhnedams us-flats to drihs atbaidija, un wiana fineelki flanneja ka faslena brehfschana.

Melderis un Gewa winnu tad tik eeraudsija, kad jau wiana reebiga smeechanahs bij dīrdama. Meitina farahwahs, un ihsi „Labbriht“ fazzijusti us ohtru pufsi flattijahs. Pastineeks sawu weenigo, azzi mireħchinadams, wehl jo stiprati smehjahs, un murrinaja: „Kas tas? Roberta miħlaka un Wehle-nes melderis! Wai wels jau winnu mihlestibū is-puttinajis? Bif tuwu tee weens pee ohtru seħsch, pateesi, preefs to usluhloht! Robertam buhtu wefeligs, ka flukkis winnu astahjis un zittam peekħ-rees; Roberta newarri eeredseht, jo winsch Stamam leedsa, man naudu aisdoh. Nu, nu, redsesim!“

Weenu stundu wehlak Steffens nonahza Wol-kensteine. Negahja wis, papreelsch pee mahjitala un schulja grahmatas nodoht, bet teesham us Stama mahju. Af, kur tas tam brangi-trahpijahs! Roberts sehdeja durwju preefschā us almena benka, un bij tik dīllas dohmās nogrimmis, ka atnahzeju ne buht nereditseja.

Kad pastineeks sauza: „Wehlu preezigu waffaras-svehtkus! Dīħiħo dauds gaddus wessels!“ tad Roberts no sawahm dīllahm dohmahm usrahwahs. „Lo es Lew arri wehlu,“ Roberts fazzija, sveizi-

naschanu fanemdams, un ne-aizinaja pastineeku ap-sehstee.

Schis urba ar sawu nuhju smiltis un jautaja sohbodams: „Ar Jums abbeem gan jau beigts? Wai tā nau? Tu gan buħi dabbujis sinnah, ka — ka — nu, gan faprattisi, ko gribbu fazzija.“

„Kas irr beigts, kas?“ Roberts ahtri jautaja, „neaprohtu, ko Tu runna.“

„Tā, tā, Steffens atbildeja, um likkahs taħla kieni. Gewa ar melderā rahdiyahs labbi draugi buht; schis bija sawu roħku ap winnas kameesi lizz-żiż, un winna to tā sawadi usluhkoja, ka man pateesi wajjadseja dohma — — na, na, kas warri sinnah, wai itt kluski — —“

Roberts kā sibbens no benka usleħza: „Tu mello,“ winsch kleepsa, „Tu mello! Tawa laime, ka waffaras-svehtku meers issluddinahs, zittadi Lew rah-ditu, ka mannas duħres —“

„Mukka deffa!“ pastineeks winnam wallodā kriji-dams fazu, bet arri ahtru kahdus sohkus no Roberta atkahpdamees teiza: „Ko redseju, to redseju!“ (Us preefsu wehl.)

Sohbugalla neddelas peedishwojumi.

Svehtdeen 19. September. 1871. Trihs Schiħdi raud wissu deenu, ka walkar us buhdinas svehtkeem wesslu pimberi noteħrejuschi. Arri elspressi doħdahs schodeeu us pirmo f-kroħderu-balli un no turrenes us Turnhalli. Daschi f-kroħderi dabbu ballē duħmotees; — Deewa laime, ka fcheem djselsu-fekħares un pressdselse naw flakt! — Gruntsalmeni leek Mihlgrahwi djselsu-zettam. Reibuma-uhdens pluħdi zellahs stipri.

Pirmdeen 20. September. Saulei uslezzoh ja-nosarkst — apreibus-hohs eeraugoħt. Brakkas un bissas isklappe no ballies puttektem.

Oħtrdeen 21. September. Kahds kurpneeks, kas tagħad peħz pikka wairs nesmird un spohsħas knohpes un bahrdi walka, dohma, ka rennsele labbaka gulta ne kā gulta.

Trehsdeen 22. September. Kullakas lihst behru galwu leelumā dauds gimts boħdés.

Zettortdeen 23. September. Degħġiżi dauds leek apdroħschinaht prett kruċċas- un ugguns flahdi.

Peektdeen 24. September. Puhschlata ja-kahda, furaas saħles flimmiu wehl flimma padarriu-sħas, teek ar fuħdibbu draudeta, bet fha tħallit dauds isrunnas pee roħkas.

Sestdeen 25. September. Peħdigħa leħx-sħa fakka Dubbultos ardeewas fha waffaras preeleem. Brugħ-ganni staiga nolaistahm sefsehem, neċċin nadami wairs, kur meeru un gaħru kummoju atraſt.

—r.

Aħbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Bensures atwebleħts.

Niħġa, 23. September 1871.

Drikkejts un dabbujams pee bissu un graħmatu-drikkejta ġi Ernst Plates, Niħġa, pee Pehtera-baġnizas.